

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
หลังจากวันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๙๗๘ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๒ ราย คือ

ก. นายภิรมย์ศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และให้ดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ข. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ พ้นจากตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นต้นไป

๒. ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ^๑ แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติทราบว่า มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งเดิมและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ทั้ง ๒ ราย ตามที่เสนอ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

๓. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติได้มีหนังสือ^๒ หารือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในฐานะผู้รักษามติคณะรัฐมนตรี ว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติของนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ ในการสั่งอนุญาต อนุมัติ การทำนิติกรรม การปฏิบัติราชการหรือดำเนินการอื่นในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ จะมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ ประการใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๖/๑๓๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๓/๖๘๑๖ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

^๒ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ที่ นร ๐๙๐๑.๒/๑๗๐๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

๔. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ^๑ แจ้งว่า นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ได้พ้นจากตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ตั้งแต่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แม้จะได้มีการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ ในภายหลังก็ตาม ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติของนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ในการสั่งอนุญาต อนุมัติ การทำนิติกรรม การปฏิบัติราชการหรือดำเนินการอื่นในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๕ ย่อมไม่ส่งผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

๕. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ได้ลาพักผ่อนระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๕ และได้รับอนุญาตให้ไปต่างประเทศในระหว่างการลาดังกล่าว

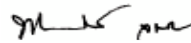
๖. จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติขอหารือว่า เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อนิติกรรม สิทธิ และประโยชน์ของบุคคลภายนอก และข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติจะเสนอให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ซึ่งได้รับมอบหมายและมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรีให้สั่งและปฏิบัติราชการในสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ สั่งให้นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาราชการแทนในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ โดยให้มีผลย้อนหลังระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ได้หรือไม่ และการลงนามเดิมที่มีได้ระบุว่า “รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” จะมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ ทั้งนี้ หากกระทำไม่ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีข้อเสนอหรือวิธีการอื่นใดในการแก้ไขปัญหากรณีที่นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วมีความเห็นว่า ปัญหาในกรณีนี้เป็นข้อขัดข้องในการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร ดังนั้น เพื่อมิให้การสั่งอนุญาต อนุมัติ การทำนิติกรรม การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นของนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ต้องมีปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องความสมบูรณ์และความมีผลบังคับได้ตามกฎหมาย เพราะในช่วงเวลาดังกล่าว ไม่มีทางที่นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ จะทราบว่าตนพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติจึงควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามีมติให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการเพื่อให้มีการแต่งตั้งนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ เป็นผู้รักษาราชการแทน

^๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/๙๖๑๐ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๖^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

สำหรับปัญหาที่ว่า การที่นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ ลงลายมือชื่อในการสั่งอนุญาต อนุมัติ ทำนิติกรรม หรือดำเนินการอื่นในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยมีได้ระบุว่า “รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” จะมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่าในกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งให้นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ รักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ ย่อมมีอำนาจที่จะสั่งอนุญาต อนุมัติ ทำนิติกรรม หรือดำเนินการใดได้เช่นเดียวกับเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามนัยมาตรา ๔๘^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

^๔ มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกรม ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ให้ความความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงหรืออธิบดีในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

^๕ มาตรา ๔๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใดให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๔๖